

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva

PROGRAM

novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju za 2023. godinu

Sarajevo, februar 2023. godine

PROGRAM

novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju za 2023. godinu

- 1. Period realizacije:** Od 01.01. do 31.12.2023. godine
- 2. Ukupna vrijednost:** 164.000.000 KM
- 3. Namjena Programa:** Podrška proizvodnji kroz model poticaja proizvodnji, a plaćanja u sklopu mjera strukturne politike kroz model podrške dohotku, model kapitalnih ulaganja, model ruralnog razvoja i model ostalih vrsta podrški
- 4. Korisnici Programa:** Klijenti upisani u Registar poljoprivrednih gazdinstava /Registar klijenata
- 5. Izvor sredstava:** Budžet Federacije Bosne i Hercegovine za 2023. godinu – sredstva utvrđena u razdjelu 24, glava 2401, ekonomski kod 6145 „Subvencije privatnim preduzećima i preduzetnicima – Poticaj za poljoprivredu Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva“ („Službene novine Federacije BiH“, broj 6/23)
- 6. Nositelj Programa:** Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva
- 7. Odgovorno lice:** mr. sci. Šemsudin Dedić, ministar

UVOD

Programom novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju određuje se godišnji iznos sredstava novčanih podrški, vrste mjera i raspodjela sredstava po mjerama, te opći i posebni kriteriji za njihovo ostvarivanje.

Kod izrade Programa novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju za 2023. godinu (u daljem tekstu: Program podrški) vodilo se računa o:

- a) Odredbama Zakona o poljoprivredi („Službene novine Federacije BiH“, br. 88/07, 04/10, 27/12, 7/13 i 82/21);
- b) Odredbama Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju („Službene novine Federacije BiH“, br. 42/10 i 99/19); (u daljem tekstu: Zakon o novčanim podrškama);
- c) Odredbama Zakona o izvršenju Budžeta Federacije BiH za 2023. godinu („Službene novine Federacije BiH“, broj 6/23).
- d) Principima Srednjoročne strategije razvoja poljoprivrednog sektora u Federaciji Bosne i Hercegovine 2015 – 2019 godina, koja će se Zaključkom Vlade Federacije Bosne i Hercegovine V. broj 161/2023 od 09.02.2023. godine primjenjivati u 2023. godini do usvajanja nove Strategije poljoprivrede i ruralnog razvoja 2021 – 2027. godina i Zaključcima Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH broj:01-02-1823/22 od 16.02.2023. godine i Doma naroda Parlamenta Federacije BiH broj: 02-02-1823/22 16.02.2023. godine.

POGLAVLJE I. CILJEVI I SVRHA PROGRAMA PODRŠKI

Član 1.

(Ciljevi Programa podrški)

Programom podrški realizovat će se prioritetne mjere novčanih podrški po modelu poticaja proizvodnji i dio mjera strukturne politike koje trebaju doprinijeti ispunjavanju slijedećih ciljeva:

- a) unaprjeđenje poljoprivredne proizvodnje i povećanje obima korištenja poljoprivrednog zemljišta s ciljem jačanja konkurentnosti na domaćem i inostranom tržištu;
- b) povećanje ponude domaćih poljoprivrednih i prehrambenih proizvodima uz poboljšanje kvaliteta zdravstvene i higijenske ispravnosti proizvoda u skladu sa zahtjevima potrošača;
- c) osiguranje stabilnog poljoprivrednog dohotka i poboljšanje životnog standarda poljoprivrednih proizvođača;
- d) smanjenje negativnih posljedica klimatskih promjena i drugih uticaja na poljoprivrednu proizvodnju
- e) postepena harmonizacija i integracija sektora poljoprivrede u EU i globalno tržište.

Član 2.

(Svrha Programa podrški)

Svrha Programa podrški je nastaviti podršku prioritetnim mjerama u okviru raspoloživog budžeta, kako bi se osigurala kontinuirana isplata poticaja proizvodnji i plaćanja u sklopu mjera strukturne politike za 2023. godinu. Direktnim podrškama, kao i strukturnim mjerama, želi se osigurati dugotrajna održivost poljoprivrednih gazdinstava koja se bave biljnom proizvodnjom, stočarstvom ili ribarstvom, odnosno subjekata koji se bave prvim stepenom njihove prerade. Pored modela poticanja proizvodnji, u Programu podrški su zastupljeni i drugi modeli novčanih podrški iz Zakona o novčanim podrškama.

POGLAVLJE II. KRITERIJI ZA RASPODJELU SREDSTAVA

Član 3.

(Pravo na novčanu podršku)

(1) Pravo na finansijska sredstva utvrđena u razdjelu 24, glava 2401, ekonomski kod 6145 „Subvencije privatnim preduzećima i preduzetnicima – Poticaj za poljoprivredu“ Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljem tekstu Federalno ministarstvo) odobrvat će se fizičkim i pravnim licima (u daljem tekstu: klijent), koji ispune opće i posebne kriterije.

(2) Gramatička terminologija korištenja muškog ili ženskog roda za pojmove u ovom Programu podrški uključuje oba roda.

Član 4.

(Opći kriteriji)

(1) Da bi klijent ostvario pravo na novčanu podršku mora ispuniti opće i posebne kriterije.

(2) Pod općim kriterijima se smatra, da je klijent:

- a) registrovan kao pravno lice, poljoprivredni obrt ili fizičko lice, ima sjedište/ prebivalište u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija BiH);
- b) ostvario poljoprivrednu proizvodnju ili drugu djelatnost na teritoriji Federacije BiH, propisanu ovim Programom podrški;
- c) upisan u Registar poljoprivrednih gazdinstava ili Registar klijenata, (u daljem tekstu: RPG ili RK), kao i Registar pčelara i pčelinjaka za klijente koji se bave uzgojem pčelinjih zajednica;
- d) ispunio propisane posebne kriterije iz Programa podrški, te kriterije iz važećih zakonskih, kao i podzakonskih propisa koji bliže uređuju predmetnu oblast novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju za period 01.10.2022. godine do 01.10.2023. godine, izuzev mjera podrške u okviru modela ruralnog razvoja;

- e) ostvario pravo u ponovljenom postupku provedenom po pravosnažnoj sudskoj presudi iz oblasti novčanih podrški, odnosno po pravosnažnom rješenju donesenom u drugostepenom postupku;
- f) izmirio obaveze ili sklopio sporazum o reprogramu duga kod nadležne porezne uprave Federacije BiH/Uprave za indirektno oporezivanje BiH za 2022. godinu.

Član 5.

(Preraspodjela sredstava)

Vlada Federacije BiH, na prijedlog Federalnog ministarstva vrši preraspodjelu neutrošenih sredstava između modela poticaja proizvodnji, modela ostalih vrsta podrški i modela ruralnog razvoja.

Odjeljak A. Posebni kriterij za model poticaja proizvodnji

Član 6.

(Biljna proizvodnja)

- (1) Proizvodnja ratarskih, povrtlarskih, voćarskih kultura, duhana, grožđa i maslina:
  - a) hljebna žita (pšenica i raž) – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za proizvodnju na minimalno 1 ha, a maksimalno po kulturi 200 ha hljebnih žita u toku godine;
  - b) stočna žita (stočni ječam, kukuruz, zob i tritikale) – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za proizvodnju na minimalno 1 ha, za kukuruz na minimalno 2 ha, a maksimalno po kulturi 200 ha stočnih žita u toku godine, za vlastite potrebe ili iste proda;
  - c) krmno bilje na oranicama (silažni kukuruz, stočni grašak i grahorice, djetelinsko-travne smjese i djetelina) – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za proizvodnju na minimalno 2 ha, a maksimalno po kulturi 400 ha krmnog bilja u toku godine, za vlastite potrebe ili iste proda;
  - d) uljarice (uljana repica, suncokret i soja) – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za proizvodnju na minimalno 1 ha, a maksimalno po kulturi 250 ha uljarica u toku godine i iste proda;
  - e) povrće (paradajz, paprika, krastavac, patlidžan, mrkva, cvekla, luk (bijeli/crveni), salata, mladi krompir, kupus, lubenica, kelj i grah) – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za proizvodnju na minimalno 0,5 ha po kulturi, a maksimalno po kulturi 20 ha povrća u toku godine i isto proda; ,
  - f) grožđe i masline – klijent (pravno lice i obrt) ostvaruje pravo na novčanu podršku za proizvodnju na minimalno 0,3 ha, a maksimalno po kulturi 200 ha grožđa ili maslina u toku godine;
  - g) voće (šljiva, jabuka, kruška, breskva, nektarina, nar, trešnja, višnja, smokva, kajsija, lješnjak, malina, orah, badem, borovnica, brusnica i aronija) – klijent (pravno lice i obrt) ostvaruje pravo na novčanu podršku za proizvodnju na minimalno 0,5 ha, a maksimalno po kulturi 250 ha voća u toku godine;

- h) heljda – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za proizvodnju na minimalno 1ha, a maksimalno 50 ha heljde u toku godine i istu prodaju;
- i) ljekovito i aromatično bilje (kamilica, menta, lavanda, ružmarin, smilje, lovor i dr.) – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za proizvodnju na minimalno 1 ha, a maksimalno po kulturi 50 ha ljekovitog i aromatičnog bilja u toku godine i istu prodaju;
- j) duhan (Virdžinija, Berlejš i Hercegovački ravnjak) – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za proizvodnju na minimalno 0,5 ha, a maksimalno po kulturi 50 ha duhana u listu u toku godine i istu prodaju.

(2) Proizvodnja deklarisanog sjemena:

- a) strnih žita (pšenica, ječam, raž, zob, tritikale) i heljde – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za maksimalno po kulturi 300 ha zasijanog sjemena strnih žita ili heljde u toku godine i istu prodaju;
- b) kukuruza, soje i suncokreta – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za maksimalno po kulturi 100 ha zasijanog sjemena kukuruza, soje ili suncokreta u toku godine i istu prodaju;
- c) krompira (osnovno sjeme i certificirano sjeme) – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za maksimalno po kulturi 50 ha proizvedenog sjemena krompira u toku godine i istu prodaju.

(3) Proizvodnja deklarisanog sadnog materijala:

- a) krošnjastog voća (jabuka, kruška, šljiva, dunja, mušmula, oskoruša, breskva, kajsija, nektarina, trešnja, višnja, maslina, smokva, lijeska, orah, kesten, nar, badem) – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za maksimalno po kulturi 220.000 sadnica krošnjastog voća u toku godine i iste prodaje;
- b) jagodičastog voća (kupina, malina, borovnica, brusnica, aronija i jagoda (frigo sadnice) - klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za maksimalno po kulturi 220.000 sadnica jagodičastog voća, a za jagodu maksimalno 500.000 frigo sadnica u toku godine i iste prodaje;
- c) vinove loze – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za maksimalno 220.000 sadnica vinove loze u toku godine i iste prodaje.

(4) Proizvodnja deklarisanih kontejnerskih presadnica povrća:

- a) presadnice kornišona, salate, tikvica, špinata, celera, blitve, kukuruza šećerca - klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za minimalno 100.000 a maksimalno 3.000.000 i iste prodaje;
- b) presadnice krastavaca, paradajza, paprike, patlidžana, kupusa, dinje i lubenice - klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za minimalno 100.000 a maksimalno 3.000.000 i iste prodaje;
- c) kalemljene presadnice krastavaca, paradajza, paprike, patlidžana, dinje i lubenice, klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za minimalno 100.000 a maksimalno 2.000.000 i iste prodaje.

- (5) Dodatna podrška u sufinansiranju nabavke sjemena, mineralnog đubriva, zaštitnih sredstava i goriva u 2023. godini u proizvodnji ratarskih, povrtlarskih, voćarskih kultura, duhana i grožđa.

Član 7. (Animalna proizvodnja)

(1) Govedarska proizvodnja:

- a) Mliječne krave u sustavu otkupa mlijeka - klijent ostvaruje pravo na novčanu potporu za minimalno 3, a maksimalno 1.000 mliječnih krava u tijeku godine;
- b) Proizvodnja svježeg kravljeg mlijeka – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku ako posjeduje minimalno tri mliječne krave i proizvede minimalno 500, a maksimalno 550.000 litara mlijeka mjesečno i isto proda;
- c) Proizvodnja goveđeg mesa - tov junadi od teladi iz domaćeg uzgoja – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za minimalno 3 u jednom turnusu, a maksimalno 900 utovljenih grla u toku godine i iste proda;
- d) Proizvodnja goveđeg mesa – tov junadi od teladi iz uvoza – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za minimalno 10 u jednom turnusu, a maksimalno 600 utovljenih grla u toku godine i iste proda;
- e) Uzgoj krava prvotelki (rasplodne junice) – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku (pravno lice ili obrt) za uzgoj minimalno 2, a maksimalno 200 junica iz vlastitog stada u toku godine, s tim da služe za proširenje vlastitog stada ili za prodaju;
- f) Uzgoj goveda u sistemu krava-tele – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za minimalno 15, a maksimalno 1.000 krava u sistemu krava-tele, u toku godine.

(2) Ovčarska i kozarska proizvodnja:

- a) Proizvodnja svježeg ovčjeg i kozjeg mlijeka – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku zaminimalno 50 ovaca ili 25 koza i proizvede minimalno 300 litara mjesečno, a maksimalno 300.000 litara ovčjeg ili kozjeg mlijeka u toku godine i isto proda.
- b) Uzgoj rasplodne stoke (ovce i koze) – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za minimalno 50 odraslih ovaca, odnosno minimalno 25 odraslih koza starijih od godinu dana, a maksimalno 1.300 odraslih grla ovaca ili koza, u toku godine.

(3) Svinjogojska proizvodnja:

- a) Proizvodnja svinjskog mesa – tov svinja iz domaćeg uzgoja ili uvoza – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku ako u toku godine utovi minimalno 25 svinja od prasadi iz domaćeg uzgoja, odnosno minimalno 75 svinja od prasadi iz uvoza, a maksimalno 7.200 svinja u toku godine i iste proda;
- b) Uzgoj rasplodne stoke – krmača – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za minimalno 5, a maksimalno 150 rasplodnih krmača u toku godine.

(4) Peradarska proizvodnja:

- a) Uzgoj 18-sedmičnih pilenki – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za minimalno 5.000, a maksimalno 220.000 uzgojenih pilenki u toku godine od pilića iz domaćeg uzgoja do prelaska u fazu reprodukcije i iste proda ili ih ostavi za dalji uzgoj;
- b) Uzgoj pilenki teške roditeljske linije – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za minimalno 5.000, a maksimalno 80.000 pilenki u toku godine do prelaska u fazu reprodukcije i iste proda ili ih ostavi za dalji uzgoj;
- c) Uzgoj pilenki lake roditeljske linije – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za minimalno 5.000, a maksimalno 60.000 pilenki u toku godine do prelaska u fazu reprodukcije i iste proda ili ih ostavi za dalji uzgoj.
- d) Uzgoj brojlera – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za minimalno 5.000 a maksimalno 240.000 brojlera u toku godine od pilića iz domaćeg uzgoja i iste proda.

(5) Pčelarska proizvodnja:

Košnice pčela - uzgoj pčelinjih zajednica – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za minimalno 20, a maksimalno 500 pčelinjih zajednica.

(6) Ribarska proizvodnja:

- a) Proizvodnja/uzgoj slatkovodne ribe – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za minimalno 3.000 kg, a maksimalno 600.000 kg ribe u toku godine i istu proda;
- b) Proizvodnja/uzgoj morske ribe – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za minimalno 3.000 kg, a maksimalno 150.000 kg ribe u toku godine i istu proda.

(7) Izvorne zaštićene pasmine životinja:

Uzgoj izvornih zaštićenih pasmina životinja (bosanski brdski konj, domaća buša, domaći magarac i pas tornjak) u čistoj krvi ili u tipu – klijent ostvaruje pravo na novčanu podršku za maksimalno 100 životinja izvornih zaštićenih pasmina u toku godine, a za psa tornjaka maksimalno 10 životinja u toku godine.

Član 8.

(Zajedničke odredbe za Model poticaja proizvodnji)

- (1) Klijent koji je započeo proizvodnju u 2022. godini (prije ili poslije 01.10.2022. godine), a završio je prije objave ovog Programa podrški, kompletnu dokumentaciju dostavlja nadležnom kantonalnom ministarstvu najkasnije u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog Programa podrški (samo za one proizvodnje iz 2022. godine, koje su planirane u Programu podrški za 2023. godinu). Nadležno kantonalno ministarstvo vrši obradu zahtjeva na osnovu visine sredstava propisanih ovim Programom podrški, nakon čega ih dostavlja Federalnom ministarstvu na dalju realizaciju, a najkasnije u roku od 45 dana od dana stupanja na snagu ovog Programa podrški, a klijent koji završi proizvodnju

nakon objave Programa podrški, kompletnu dokumentaciju dostavlja nadležnom kantonalnom ministarstvu najkasnije do 01.10. tekuće godine.

(2) Ako je upisan u RPG kao porodično poljoprivredno gazdinstvo, u okviru Programa novčanih podrški može ostvariti maksimalnu novčanu podršku do 12.000,00 KM po Modelu poticaja proizvodnji.

(3) Ako je klijent imao zasnovanu proizvodnju na području općine ili grada na kojem je proglašeno stanje elementarne nepogode, može ostvariti pravo na novčanu podršku.

(4) Ako je ostvario pravo na novčanu podršku po Modelu poticaja proizvodnji u skladu sa Programom podrški za 2023. godinu i važećim Pravilnikom o načinu i uslovima ostvarivanja novčane podrške po modelu poticaja proizvodnji, ostvaruju pravo na dodatnu novčanu podršku u visini sredstava planiranih u Dodatku Programa za biljnu proizvodnju. Obračun novčane podrške iz Dodatka Programa za biljnu proizvodnju će se realizovati u skladu sa članom 27. Zakona o novčanim podrškama tako što će se obračunatom iznosu za ostvarenu biljnu proizvodnju za tekuću godinu dodati iznos sredstava planiran u Dodatku Programa za biljnu proizvodnju u 2023. godini, i sve zajedno dostaviti ovom Ministarstvu na daljnju obradu i isplatu.

Odjeljak B. Model podrške dohotku

Član 9.

(Cilj podrške dohotku)

Model podrške dohotku uvodi se radi zbrinjavanja malih nekomercijalnih porodičnih poljoprivrednih gazdinstava i osiguranja primjerenijeg životnog standarda članovima ove vrste gazdinstva.

Član 10.

(Sredstva podrške dohotku)

Zbog nedostatka novačnih sredstava nije moguće provesti mjere iz ovog modela.

Odjeljak C. Model kapitalnih ulaganja

Član 11.

(Cilj podrške kapitalnim ulaganjima)

Podrška u okviru modela kapitalnih ulaganja je dodjela nepovratnih sredstava komercijalnim poljoprivrednim gazdinstvima radi unapređenja uslova proizvodnje, produktivnosti i konkurentnosti poljoprivrednog gazdinstva, imajući u vidu pri tome ravnomjeran razvoj poljoprivrede na cijelome teritoriju Federacije BiH.

Član 12.

(Sredstva podrške kapitalnim ulaganjima)

Zbog nedostatka novčanih sredstava nije moguće provesti mjere iz ovog modela.

Odjeljak D: Model ruralnog razvoja

Pododjeljak D/1: Ciljevi i vrste mjera ruralnog razvoja

Član 13.

(Osnovni i specifični ciljevi mjera ruralnog razvoja)

- (1) Osnovni cilj mjera ruralnog razvoja je podizanje konkurentnosti PG i prehrambene industrije kroz povećavanje kvalitete i kvantitete poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, uz što veći stupanj ispunjavanja zahtjeva tržišta, stvaranje povoljnijeg ambijenta za razvoj biljne proizvodnje, stočarstva i ribarstva, odnosno prvog stupnja njihove prerade, te očuvanje okoliša.
- (2) Specifični cilj mjera ruralnog razvoja je poboljšanje sveukupnog poslovanja kroz poboljšanje infrastrukture i opreme na PG i subjektima koji se bave preradom i doradom poljoprivrednih proizvoda, a što će rezultirati uvođenjem novih proizvodnih tehnologija i metoda proizvodnje, olakšanja poslovanja, povećanja prihoda, podizanja standarda kvaliteta i boljom zaštitom okoliša.

Član 14.

(Mjere podrške u okviru modela ruralnog razvoja)

- (1) Podrške u okviru modela ruralnog razvoja obuhvaćaju:
  - a) Mjere za povećanje konkurentnosti i
  - b) Mjere za zaštitu ruralnog okoliša.
- (2) Mjere za povećanje konkurentnosti sastoje se od:
  - a) Podrške investicijama u sektoru poljoprivrede i prehrambene industrije preko Federalnog ministarstva,
  - b) Podrške investicijama u sektoru poljoprivrede i prehrambene industrije u saradnji s Razvojnog bankom Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Razvojna banka),
- (3) Mjera za zaštitu ruralnog okoliša odnosi se na podršku certifikaciji organske proizvodnje.
- (4) Za podršku su prihvatljivi troškovi aktivnosti za mjere iz stava (2) tačka a) i stava (3) ovog člana koji su nastali u periodu od 1.8. prethodne do 1.8. tekuće godine, a za mjere iz stava (2) tačka b) do utroška raspoloživih sredstava od strane Razvojne banke.

Pododjeljak D/2: Mjere za povećanje konkurentnosti

Član 15.

(Podrška investicijama u sektoru poljoprivrede i prehrambene industrije preko Federalnog ministarstva)

Podrška investicijama u sektoru poljoprivrede i prehrambene industrije preko Federalnog ministarstva obuhvaća sljedeće mjere:

- a) Podrška investicijama u poljoprivredne mašine i priključne uređaje za biljnu proizvodnju ili stočarstvo – pravo na podršku imaju klijenti koji su izvršili kupovinu poljoprivrednih mašina i priključnih uređaja neophodnih za osnovnu djelatnost PG,
- b) Podrška investicijama u opremu za biljnu proizvodnju, stočarstvo ili ribarstvo – pravo na podršku imaju klijenti koji su izvršili kupovinu opreme za biljnu, stočarsku ili ribarsku proizvodnju,
- c) Sufinansiranje nabavke visoko kvalitetne rasplodne stoke – pravo na podršku imaju klijenti koji su izvršili kupovinu visoko kvalitetnih rasplodnih grla stoke od pravnih lica sa prostora BiH, ili iz uvoza,
- d) Podrška investicijama u izgradnju ili proširenje, odnosno opremanje građevinskih objekata u svrhu obavljanja biljne proizvodnje, stočarstva ili ribarstva – pravo na podršku imaju klijenti koji su izvršili izgradnju ili proširenje građevinskih objekata u funkciji biljne proizvodnje, stočarstva i ribarstva za koje posjeduju građevinsku dozvolu, odobrenje za gradnju, odnosno rješenje o legalizaciji.
- e) Podrška investicijama u adaptaciju ili proširenje, odnosno opremanje građevinskih objekata na PG u funkciji pripreme za legalizaciju ili ispunjavanje okolišnih standarda – pravo na podršku imaju klijenti koji su izvršili legalizaciju postojećih štalskih i drugih objekata u funkciji biljne proizvodnje, stočarstva ili ribarstva i pribavili su rješenje o legalizaciji, građevinsku dozvolu, odnosno odobrenje za gradnju. U sklopu mjere podržana je i dogradnja postojećih ili izgradnja pomoćnih objekata za zbrinjavanje biološkog otpada i uklanjanje zagađenja koje nastaje kao posljedica proizvodnog procesa, u skladu sa rješenjem o legalizaciji, građevinskom dozvolom, odnosno odobrenjem za gradnju. Ova mjera obuhvata i troškove izgradnje postrojenja za pretvaranje biološkog otpada u obnovljive izvore energije, i proizvodnju energije iz drugih obnovljivih izvora za potrebe PG, odnosno prerađivačkog pogona.
- f) Podrška investicijama u podizanje višegodišnjih nasada – pravo na podršku imaju klijenti koji su izvršili investiranje u podizanje višegodišnjih nasada.
- g) Podrška investicijama u izgradnju ili proširenje, odnosno opremanje građevinskih objekata u svrhu obavljanja prvog stupnja prerade – pravo na podršku imaju klijenti koji su izvršili izgradnju ili proširenje građevinskih objekata u funkciji prvog stupnja prerade, sukladno Dodatku i Zakona o poljoprivredi („Službene novine Federacije BiH“ br.: 88/07, 4/10, 27/12, 7/13 i 82/21), za koje posjeduju građevinsku dozvolu, odobrenje za gradnju, odnosno rješenje o legalizaciji.

Član 16.

(Podrška investicijama u sektoru poljoprivrede i prehrambene industrije u saradnji sa Razvojnou bankou)

- (1) Podrška investicijama u sektoru poljoprivrede i prehrambene industrije koja se realizuje u saradnji sa Razvojnou bankou, zasniva se na kreditnoj liniji Razvojne banke za finansiranje do 35 %.
- (2) Federalno ministarstvo i Razvojna banka realizuju sredstva podrške na osnovu Protokola o saradnji i Ugovora o namjenskom depozitu.
- (3) Pravo na podršku imaju klijenti koji su upisani u RPG, odnosno RK, i odobren im je kreditni zahtjev u okviru Kreditne linije Razvojne banke.
- (4) Period za provođenje investicijskog projekta određuje se Ugovorom o korištenju sredstava novčane podrške između klijenta i Federalnog ministarstva.
- (5) Razvojna banka odobrava kreditne zahtjeve do utroška cjelokupnog deponovanog iznosa.

Pododjeljak D/3: Mjere za zaštitu ruralnog okoliša

Član 17.

(Podrška certifikaciji organske proizvodnje)

Podrška za certifikaciju organske proizvodnje odnosi se na proizvođače, prerađivače ili sakupljače upisane u Registar klijenata koji posjeduju važeći certifikat prema zahtjevima standarda "ISO/IEC 17065:2014".

Pododjeljak D/4: Zajedničke odredbe za model ruralnog razvoja

Član 18.

(Minimalna i maksimalna prihvatljiva vrijednost investicije)

- (1) Minimalna prihvatljiva vrijednost investicije koja je predmet novčane podrške u okviru ovog Programa podrške je 2.000 KM za fizička lica i obrte, a 4.000 KM za pravna lica. Prihvatljive su sve investicije u okviru sektora, nezavisno o njihovoj ukupnoj vrijednosti.
- (2) Maksimalna prihvatljiva vrijednost pojedine investicije nije ograničena.

Član 19.

(Osnovni iznos novčane podrške)

- (1) Osnovni iznos novčane podrške je umnožak iznosa prihvatljivih troškova investicije i postotka podrške iz stavka (2) ovog člana. Iznos prihvatljivih troškova za svaki

pojedini investicijski projekt utvrđuje se na osnovu računa (faktura) i dokaza o izvršenom plaćanju.

- (2) Osnovni iznos novčane podrške za mjere iz člana 15. ovog Programa podrški iznosi:
  - a) za projekte iz st.: a), b), c), d) i f) - do 50% iznosa prihvatljivih troškova investicije,
  - b) za projekte iz stavka e) – do 50% iznosa prihvatljivih troškova investicije u funkciji pripreme za legalizaciju radi ispunjavanja okolišnih standarda i dobrobiti životinja, odnosno iznosa prihvatljivih troškova investicije u pomoćne objekte i opremu za zbrinjavanje biološkog otpada i uklanjanje zagađenja koje nastaje kao posljedica proizvodnog procesa,
  - c) za projekte iz stavka g) - do 40% iznosa prihvatljivih troškova investicije.
- (3) Osnovni iznos novčane podrške za mjere iz člana 16. ovog Programa podrški iznosi 50% iznosa prihvatljivih troškova investicije u biljnu proizvodnju, stočarstvo i ribarstvo, odnosno 40% iznosa prihvatljivih troškova investicije u prvi stupanj njihove prerade.
- (4) Osnovni iznos novčane podrške za mjeru iz člana 17. ovog Programa podrški iznosi do 75% iznosa prihvatljivih troškova pribavljanja certifikata za organsku proizvodnju.

Član 20.

(Dodatni iznos novčane podrške)

- (1) Dodatni iznos novčane podrške je umnožak iznosa prihvatljivih troškova investicije i postotka podrške iz stava (2) ovog člana. Iznos prihvatljivih troškova za svaki pojedini investicijski projekt utvrđuje se na osnovu računa (faktura) i dokaza o izvršenom plaćanju.
- (2) Dodatni iznos novčane podrške dodjeljuje se za investicijske projekte iz člana 15. st. a), b), c), d), e) i f) ovog Programa podrški i iznosi:
  - a) do 5% iznosa prihvatljivih troškova investicije - za investicijske projekte na PG kada je nositelj porodičnog poljoprivrednog gazdinstva ili vlasnik obrta žena, odnosno muškarac mlađi od 40 godina na dan podnošenja zahtjeva,

Član 21.

(Maksimalni iznosi novčane podrške u okviru modela ruralnog razvoja)

- (1) Maksimalni iznos novčane podrške koji Klijent može ostvariti u okviru modela ruralnog razvoja iz ovog Programa podrški iznosi:
  - a) do 150.000 KM za fizička lica, odnosno do 800.000,00KM za pravna lica i obrte - za mjere iz članka 15. stavak (1) toč.: a), b), c), d), e), f) i g), i članka 16. ovog Programa podrški,
  - b) do 20.000 KM - za mjeru iz članka 17. ovog Programa podrški.
- (2) U maksimalni iznos novčane podrške ubrajaju se sredstva osnovnog i dodatnog iznosa novčane podrške.
- (3) Klijent koji ostvaruje pravo na podršku za više projekata u okviru modela ruralnog razvoja ostvaruje pravno na novčanu podršku samo do maksimalnog iznosa novčane podrške iz stava (1) ovog člana.

Član 22.

(Način realizacije mjera ruralnog razvoja)

- (1) Realizacija mjera novčanih podrška iz modela ruralnog razvoja vrši se u skladu sa Programom podrški.
- (2) Pored odredbi ovog Programa, posebni uslovi koje moraju ispunjavati klijenti, prihvatljivi i neprihvatljivi troškovi, način ostvarivanja prava na novčane podrške, kao i druga pitanja, propisuju se Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarivanja novčane podrške po modelu ruralnog razvoja, koji donosi federalni ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

Odjeljak E: Model ostalih vrsta podrški

Pododjeljak E/1: Ciljevi i mjere ostalih vrsta podrški

Član 23.

(Osnovni i specifični ciljevi mjera ostalih vrsta podrški)

- (1) Osnovni cilj mjera ostalih vrsta podrški je podizanje konkurentnosti poljoprivrednih gazdinstava i prehrambene industrije kroz osiguranje prihoda, bolje povezivanje sa tržištem, podršku organizovanju unutar sektora i okrupnjavanju zemljišnih parcela.
- (2) Specifični ciljevi ove mjere su pružanje podrške osiguranju poljoprivrednih proizvoda od mogućih šteta, podrška povezivanju s tržištem i promocija poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, podrška organizacijama poljoprivrednika i poljoprivrednim zadrugama u provođenju njihovih aktivnosti, podizanje kvaliteta proizvoda i strukturno jačanje poljoprivrednih gazdinstava.

Član 24.

(Mjere podrške u okviru modela ostalih vrsta podrški)

- (1) Podrške u okviru modela ostalih vrsta podrški obuhvaćaju sljedeće mjere:
  - a) Sufinansiranje troškova premije osiguranja od mogućih šteta u poljoprivrednoj proizvodnji,
  - b) Sufinansiranje stručnih skupova, kongresa, simpozija, seminara i sajmova,
    - 1) Sufinansiranje organizovanja;
    - 2) Sufinansiranje izlaganja;
  - c) Sufinansiranje realizacije projekata od značaja za Federaciju BiH:
    - 1) Sufinansiranje opremanja laboratorija i veterinarskih organizacija;
    - 2) Financiranje obveza Federacije BiH u okviru Projekta razvoja ruralnih poduzeća i poljoprivrede – READP: IFAD Loan NO 2000002300;

- d) Sufinansiranje organizovanja poljoprivrednika (zadruga, udruženja, savezi, komore i sl.),
    - 1) Sufinansiranje nabavke kancelarijske opreme, namještaja i troškova zadružne revizije;
    - 2) Sufinansiranje aktivnosti poljoprivrednih zadruga i privrednih društava za povezivanje ponude porodičnih poljoprivrednih gazdinstava i obrta sa područja Federacije BiH;
  - e) Sufinansiranje troškova standardizacije proizvoda odnosno proizvodnje, Sufinansiranje troškova uvođenja i certifikacije standarda u poljoprivredi i prehrambenoj industriji;
  - f) Sufinansiranje izvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda.
  - g) Podrška različitim programima pokretanja proizvodnje, poticanja jesenje sjetve i slične mjere koje nisu obuhvaćene ostalim modelima, te mjere zemljišne politike; Program pokretanja proizvodnje sufinansiranjem START paketa za zasnivanje proizvodnje putem Jedinice za koordinaciju projekata
- (2) Za podršku su prihvatljivi:
- a) isplaćeni troškovi, odnosno provedene aktivnosti iz stava (1), tač. a) i b), tačke c) podtačka 2), tač. d) i e), ako su izvršeni u periodu od 1. 10. prethodne do 1. 10. tekuće godine,
  - b) aktivnosti iz stava (1) tačka c) podtačka 3) ovog člana ako se provode u skladu sa IFAD Loan NO 2000002300,
  - c) aktivnosti iz stava (1) tačka f) podtačka 1) ovog člana ako se provode u skladu sa IFAD procedurama.

Član 25.

(Sufinansiranje troškova premije osiguranja od mogućih šteta u poljoprivrednoj proizvodnji)

Podrška za sufinansiranje troškova premije osiguranja od mogućih šteta u poljoprivrednoj proizvodnji odobrava se poljoprivrednim gazdinstvima koja su zaključila i isplatila policu osiguranja od mogućih šteta u poljoprivrednoj proizvodnji.

Član 26.

(Sufinansiranje stručnih skupova , kongresa, simpozija, seminara i sajmova)

- (1) Podrška za sufinansiranje troškova organizovanja stručnih skupova, kongresa, simpozija, seminara, i sajmova iz oblasti poljoprivredno-prehrambenog sektora, odobrava se:
  - a) naučnim, odnosno obrazovnim ustanovama koje su organizovale održavanje stručnog skupa, kongresa, simpozija ili seminara;
  - b) poljoprivrednim savezima, udruženjima poljoprivrednika, poljoprivrednim zadrugama, privrednim komorama i drugim pravnim licima koja su organizovala održavanje stručnog skupa, kongresa, simpozija, seminara ili sajma;
- (2) Podrška za sufinansiranje troškova izlaganja na poljoprivrednim sajmovima dodjeljuje se poljoprivrednim gazdinstvima ili preduzećima iz sektora prehrambene industrije koji su izlagali na sajmu iz oblasti poljoprivrede ili prehrambene industrije.

Član 27.

(Sufinansiranje realizacije projekata od značaja za Federaciju BiH)

- (1) Sufinansiranje opremanja laboratorija i veterinarskih organizacija dodjeljuje se klijentima upisanim u RK, koji su izvršili ulaganje u opremanje laboratorija od značaja za poljoprivredni sektor, odnosno ulaganje u dijagnostičku opremu veterinarskih organizacija.
- (2) Financiranje obveza Federacije BiH vezanih za plaćanje PDV-a i doprinosa u okviru realizacije Projekta razvoja ruralnih poduzeća i poljoprivrede (iz Sekcije B, Točka 6. Sporazuma o kreditu READP: IFAD Loan NO 2000002300) putem Ureda za koordinaciju projekata (PCU) Federalnog ministarstva poljoprivrede.

Član 28.

(Sufinansiranje organizovanja poljoprivrednika)

- (1) Podrška za sufinansiranje troškova nabavke kancelarijske opreme i namještaja dodjeljuje se poljoprivrednim zadrugama, organizacijama poljoprivrednika, poljoprivrednim savezima i udruženjima poljoprivrednika koji su izvršili nabavku uredske opreme i namještaja, odnosno obavili zadružnu reviziju.
- (2) Sufinansiranje aktivnosti poljoprivrednih zadruga i privrednih društava za povezivanje ponude porodičnih poljoprivrednih gazdinstava i obrta sa područja Federacije BiH, obavlja se za izvršeni otkup i isplatu primarnih poljoprivrednih proizvoda porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima i obrtima, s ciljem njihove prodaje, prerade ili izvoza.

Član 29.

(Sufinansiranje troškova standardizacije proizvoda odnosno proizvodnje)

Podrška za sufinansiranje troškova uvođenja i certifikacije standarda u poljoprivredi i prehrambenoj industriji dodjeljuje se klijentima koji su uveli zadnje važeće izdanje standarda: Global G.A.P., ISO 14001, ISO 22000, HACCP, IFS, GSFS, SQF, HALAL i KOŠER standard, odnosno EU standard za zaštićenu oznaku izvornosti (PDO), zaštićenu oznaku zemljopisnog porijekla (PGI) i garantovano tradicionalni specijalitet (TSG).

Član 30.

(Sufinansiranje izvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda)

Sufinansiranje izvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda, proizvedenih i/ili otkupljenih na području Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 31.

(Podrška različitim programima pokretanja proizvodnje, poticanja jesenje sjetve i slične mjere koje nisu obuhvaćene ostalim modelima, te mjere zemljišne politike)

- a) Program pokretanja proizvodnje sufinanciranjem START paketa za zasnivanje proizvodnje putem Jedinice za koordinaciju projekata, koji će se realizirati putem Jedinice za koordinaciju projekata – (u daljem tekstu: PCU) odnosi se na podršku malim obiteljskim poljoprivrednim gazdinstvima. Sredstva podrški će se koristiti za sufinansiranje START paketa za zasnivanje proizvodnje, sukladno IFAD procedurama u pogledu identifikacije korisnika i distribucije START paketa putem odabranih LIDER-a i provedenog javnog poziva. Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva će potpisati Sporazum o realizaciji Programa pokretanja proizvodnje sufinanciranjem START paketa s PCU, i na temelju njega izvršiti prebacivanje sredstava na račun PCU.

Pododjeljak E/2: Zajedničke odredbe za model ostalih vrsta podrški

Član 32.

(Minimalna prihvatljiva vrijednost aktivnosti)

- (1) Minimalna prihvatljiva vrijednost aktivnosti koja je predmet novčane podrške u okviru modela ostalih vrsta podrški je 200 KM za fizička lica i obrte, a 500 KM za pravna lica.

Član 33.

(Intenzitet i maksimalni iznosi novčane podrške u modelu ostalih vrsta podrški)

- (1) Iznos novčane podrške je umnožak postotka podrške sa iznosom prihvatljivih troškova.
- (2) Intenzitet potpore i maksimalni iznos novčane podrške za mjere iz čl. 26., 27., 28. 29., i 30. ovog Programa članka određuje se Pravilnikom o uvjetima i načinu ostvarivanja novčane potpore po modelu ostalih vrsta podrški.
- (3) Intenzitet i maksimalni iznos potpore za mjeru iz članka 31. ovog Programa potpora iznosi:
  - a) za standardni START paket - 50% iznosa prihvatljivih troškova, a najviše do 2.500 KM po klijentu,
  - b) za START paket za žene i poljoprivrednik mlađe od 40 godina – 55% iznosa prihvatljivih troškova a najviše do 3.500 KM.

Član 34.

(Način realizacije mjera ostalih vrsta podrške)

- (1) Realizacija mjera novčanih podrški iz modela ostalih vrsta podrški vršit će se u skladu sa Programom podrški.
- (2) Pored odredbi ovog Programa podrški, posebni uslovi koje moraju ispunjavati klijenti, prihvatljivi i neprihvatljivi troškovi, način ostvarivanja prava na novčane podrške, kao i druga pitanja, propisuju se Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarivanja novčane podrške po modelu ostalih vrsta podrški, kojeg donosi federalni ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

Odjeljak F: Sudske presude, vansudske nagodbe, nerealizovani zahtjevi iz ranijeg perioda za koje su vršene dodatne provjere, nerealizovani zahtjevi za isplatu/rješenja, rješenja po žalbama obustavljenim postupcima do rješavanja sudskog spora

Član 35.

(Isplata sudskih presuda, vansudskih nagodbi, nerealizovanih zahtjeva iz ranijeg perioda za koje su vršene dodatne provjere, nerealizovani zahtjevi za isplatu/rješenja, rješenja po žalbama i obustavljenim postupcima do rješavanja sudskog spora)

Novčane podrške - ostvareno pravo u ponovljenim postupcima provedenim po pravosnažnim sudskim presudama u oblasti novčanih podrški iz prethodnih godina, vansudske nagodbe, nerealizovani zahtjevi iz ranijeg perioda za koje su vršene dodatne provjere, nerealizovani zahtjevi za isplatu/rješenja, pravosnažnim rješenjima donesenim u drugostepenom postupku po žalbama i obustavljenim postupcima do rješavanja sudskog spora.

POGLAVLJE III – VISINA I RASPODJELA SREDSTAVA

Član 36.

(Visina i raspodjela)

Sredstva odobrena Budžetom Federacije BiH za 2023. godinu, na stavci „Subvencije privatnim preduzećima i preduzetnicima – Poticaj za poljoprivredu“, raspodijelit će se na sljedeći način:

POGLAVLJE III – VISINA I RASPODJELA SREDSTAVA

Član 37. (Visina i raspodjela)

Sredstva odobrena Budžetom Federacije BiH za 2023. godinu, na stavci „Subvencije privatnim preduzećima i preduzetnicima – Poticaj za poljoprivredu“, raspodijelit će se na sljedeći način:

A/ Model poticaja proizvodnji

Tabela 1. Raspodjela sredstava za mjere iz člana 6. ovog Programa

A/1-1	Br.	Proizvodnja ratarskih, povrtlarskih, voćarskih kultura, grožđa i maslina	KM po jedinici mjere za pravna lica i obrte	KM po jedinici mjere za fizička lica	Dodatak za sjeme, mineralno đubrivo i gorivo 2023 u KM/ha	Iznos u KM
	1.	hljebna žita	900/ha	900/ha	200,00/ha	6.725.000,00
	2.	stočna žita	456/ha	360/ha	200,00/ha	2.220.000,00
	3.	krmno bilje	384/ha	300/ha	200,00/ha	4.970.000,00
	4.	uljarice	624/ha	624/ha	200,00/ha	3.800.000,00
	5.	heljda	528/ha	420/ha	200,00/ha	95.000,00
	6.	ljekovito i aromatično bilje	780/ha	624/ha	200,00/ha	190.000,00
	7.	povrće	3.360/ha	3.360/ha	200,00/ha	1.520.000,00
	8.	grožđe i masline	2.160/ha	-	200,00/ha	2.630.000,00
	9.	voće	2.160/ha	-	200,00/ha	1.200.000,00
	10.	duhan	1.920/ha	1.524/ha	200,00/ha	15.000,00
A/1-2		Proizvodnja deklarisanog sjemena				
	11.	strna žita (naturalno)	1.248/ha	-	200,00/ha	1.250.000,00
	11a	strna žita (deklarisano)	1.380/ha	-	200,00/ha	160.000,00
	12.	kukuruza, soje i suncokreta (naturalno)	1.380/ha	-	200,00/ha	610.000,00
	12a	kukuruza, soje i suncokreta (deklarisano)	1.524/ha	-	200,00/ha	140.000,00
	13.	krompira (osnovno sjeme)	3.000/ha	-	200,00/ha	50.000,00

	14.	krompira (certificirano sjeme)	2.400/ha	-	200,00/ha	50.000,00
A/1-3		Proizvodnja deklarisanog sadnog materijala				
	15.	krošnjastog voća	0,66/kom	-		140.000,00
	16.	jagodičastog voća (borovnica i brusnica)	0,42/kom	-		30.000,00
	16a	malina i kupina	0,42/kom	-		120.000,00
	16b	jagoda (frigo sadnica)	0,07/kom	-		15.000,00
	17.	vinove loze	0,66/kom	-		40.000,00
A/1-4		Proizvodnja deklarisanih presadnica povrća (kontejnerskih)				
	18.	presadnice povrća (kornišona, salate, tikvica, špinata, celera, blitve, kukuruza šećerca)	0,024/kom			565.000,00
	18a	presadnice povrća (krastavca, paradajza, paprike, patlidžana, kupusa, dinja i lubenice)	0,050/kom			
	18b	kalemljene presadnice povrća (krastavac, paradajz, paprika, patlidžan, dinja i lubenica)	0,07/kom			
		SVEGA A/1				26.535.000,00

Tabela 2. Raspodjela sredstava za mjere iz člana 7. ovog Programa

A/2-1	Br.	Govedarska proizvodnja	KM po jedinici mjere za pravna lica i obrte	KM po jedinici mjere za fizička lica	Iznos u KM
	1.	mliječne krave u sistemu otkupa mlijeka	100/grlu	100/grlu	3.900.000,00
	1a.	svježe kravlje mlijeko	0,41/l	0,37/l	52.950.000,00
	2.	goveđe meso – tov junadi od teladi iz domaćeg uzgoja	660/grlu	480/grlu	3.260.000,00
	2a.	goveđe meso – tov junadi od teladi iz uvoza	330/grlu	264/grlu	440.000,00

	3.	rasplodna stoka- rasplodne junice	660/grlu	-	3.500.000,00
	4.	goveda u sistemu krava – tele	660/grlu	480/grlu	5.530.000,00
A/2-2		Ovčarska i kozarska proizvodnja			
	5.	svježe ovčje mlijeko	0,72/l	0,60/l	340.000,00
	6.	svježe kozje mlijeko	0,72/l	0,60/l	700.000,00
	7.	rasplodna stoka - ovce	66/grlu	35/grlu	7.750.000,00
	8.	rasplodna stoka – koze	66/grlu	35/grlu	315.000,00
A/2-3		Svinjogojska proizvodnja			
	9.	svinjsko meso – tov svinja	91/grlu	60/grlu	2.960.000,00
	10.	rasplodna stoka - krmače	222/grlu	168/grlu	110.000,00
A/2-4		Peradarska proizvodnja			
	11.	18 - sedmične pilenke	0,42/kljun	-	55.000,00
	12.	matična jata – pilenke teških roditeljskih linija	1,68/kljun	-	490.000,00
	13.	matična jata – pilenke lakih roditeljskih linija	1,68/kljun	-	15.000,00
	13a.	Uzgoj brojlera	0,12/kljun	-	950.000,00
A/2-5		Pčelarska proizvodnja			
	14.	košnica pčela, uzgoj pčelinjih zajednica	19/koš	12/koš	1.900.000,00
A/2-6		Ribarska proizvodnja			
	15.	slatkovodna riba	1,80/kg	-	3.430.000,00
	16.	morska riba	1,80/kg	-	270.000,00
A/2-7		Izvorne zaštićene pasmine životinja			
	17.	bosanski brdski konj, domaća buša i domaći magarac u čistoj krvi	600/grlu	550/grlu	330.000,00
	17a.	bosanski brdski konj, domaća buša i domaći magarac u tipu	450/grlu	400/grlu	
	18.	pas tornjak	60/grlu	50/grlu	
		SVEGA A/2			89.195.000,00

B/ Model podrške dohotku

Tabela 3. Raspodjela sredstava po modelu podrške dohotku

B/	MODEL PODRŠKE DOHOTKU		
	Broj	Naziv mjere	Iznos u KM
	1.	Zbog nedostatka novačnih sredstava nije moguće provesti mjere iz ovog modela.	0,00
		SVEGA: B	0,00

C/ Model kapitalnih ulaganja

Tabela 4. Raspodjela sredstava po modelu kapitalnih ulaganja

C/	MODEL KAPITALNIH ULAGANJA		
	Broj	Naziv mjere	Iznos u KM
	1.	Mjere iz modela kapitalnih ulaganja sadržane su u mjerama iz modela ruralnog razvoja.	0,00
		SVEGA: C	0,00

D/ Model ruralnog razvoja

Tabela 5. Raspodjela sredstava za mjere iz člana 14. ovog Programa

D/	MODEL RURALNOG RAZVOJA		
	Broj	Naziv mjere	Iznos u KM
	1.	MJERE ZA POVEĆANJE KONKURENTNOSTI	
D/1-2		Podrška investicijama u sektoru poljoprivrede i prehrambene industrije u saradnji s Razvojnou bankom Federacije BiH	
	a)	Podrška investicijama u sektoru poljoprivrede i prehrambene industrije koja se realizuje u saradnji sa Razvojnou bankom Federacije BiH u okviru mjera iz člana 15. st. a), b), c), d), e), f) i g) ovog Programa	3.500.000,00
D/1-3		Podrška investicijama u sektoru poljoprivrede i prehrambene industrije preko Federalnog ministarstva	
	a)	Podrška investicijama u poljoprivredne mašine i priključne uređaje za biljnu proizvodnju ili stočarstvo	18.500.000,00
	b)	Podrška investicijama u opremu za biljnu proizvodnju, stočarstvo ili ribarstvo	
	c)	Sufinansiranje nabavke visoko kvalitetne rasplodne stoke	
	d)	Podrška investicijama u izgradnju ili proširenje, odnosno opremanje novih građevinskih objekata u svrhu biljne proizvodnje, stočarstva ili ribarstva	
	e)	Podrška za ulaganja u legalizaciju građevinskih objekata i ispunjavanje okolišnih standarda na PG	

	f)	Podrška investicijama u podizanje višegodišnjih nasada	
	g)	Podrška investicijama u izgradnju ili proširenje, odnosno opremanje novih građevinskih objekata u svrhu obavljanja prvog stupnja prerade	13.700.000,00
	2.	MJERE ZA ZAŠTITU RURALNOG OKOLIŠA	
D/2-1		Podrška certifikaciji organske proizvodnje	
	a)	Podrška certifikaciji organske proizvodnje	120.000,00
		SVEGA D:	35.820.000,00

E/ Model ostalih vrsta podrški

Tabela 6. Raspodjela sredstava za mjere iz člana 25. ovog Programa.

E/	MODEL OSTALIH VRSTA PODRŠKI		
	Broj	Naziv mjere	Iznos u KM
E/1-1		Sufinansiranje osiguranja	
	a)	Sufinansiranje troška premije osiguranja od mogućih šteta u poljoprivrednoj proizvodnji	Pravilnik 250.000,00
E/1-2		Sufinansiranje stručnih skupova, kongresa, simpozija, seminara i sajmova	
	a)	Sufinansiranje organizovanja stručnih skupova, kongresa, simpozija, seminara i sajmova	Pravilnik 100.000,00
	b)	Sufinansiranje izlaganja na poljoprivrednim sajmovima	Pravilnik 100.000,00
E/1-3		Sufinansiranje realizacije projekata od značaja za Federaciju BiH	
	a)	Sufinansiranje opremanja laboratorija i veterinarskih organizacija.	Pravilnik 150.000,00
	b)	Financiranje obveza Federacije BiH u okviru Projekta razvoja ruralnih poduzeća i poljoprivrede – READP Loan NO 20000020300	Sporazum o kreditu i Pravilnik 1.600.000,00
E/1-4		Sufinansiranje organizovanja poljoprivrednika	
	a)	Sufinansiranje nabavke kancelarijske opreme, namještaja i troškova zadružne revizije	Pravilnik 100.000,00
	b)	Sufinansiranje aktivnosti poljoprivrednih zadruga i privrednih društava za povezivanje ponude porodičnih poljoprivrednih gazdinstava i obrta sa područja Federacije BiH	Pravilnik 2.500.000,00

E/1-5		Sufinansiranje troškova standardizacije proizvoda odnosno proizvodnje		
	a)	Sufinansiranje troškova uvođenja i certifikacije standarda u poljoprivredi i prehrambenoj industriji	Pravilnik	150.000,00
E/1-6		Sufinansiranje izvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda		
	a)	Sufinansiranje izvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda, proizvedin i/ili otkupljenih na području Federacije Bosne i Hercegovine	Pravilnik	3.000.000,00
E/1-7		Podrška različitim programima pokretanja proizvodnje, poticanja jesenje sjetve i slične mjere koje nisu obuhvaćene ostalim modelima, te mjere zemljišne politike		
	a)	Program pokretanja proizvodnje sufinanciranjem START paketa za zasnivanje proizvodnje putem PCU jedinice FMPVŠ	Pravilnik i IFAD procedura	4.000.000,00
		UKUPNO E:		11.950.000,00

Tabela 7. Sudske presude, vansudske nagodbe, nerealizovani zahtjevi iz ranijeg perioda, nerealizovani zahtjevi za isplatu/rješenja, rješenja po žalbama i obustavljenim postupcima do rješavanja sudskog spora iz člana 34.ovog Programa

F/	Br.	SUDSKE PRESUDE, VANSUDSKE NAGODBE, NEREALIZOVANI ZAHTEVI IZ RANIJEG PERIODA ZA KOJE SU VRŠENE DODATNE PROVJERE, NEREALIZOVANI ZAHTEVI ZA ISPLATU/RJEŠENJA, RJEŠENJA PO ŽALBAMA I OBUSTAVLJENIM POSTUPCIMA DO RJEŠAVANJA SUDSKOG SPORA	Iznos u KM
	1.	Novčane podrške - ostvareno pravo u ponovljenim postupcima provedenim po pravosnažnim sudskim presudama u oblasti novčanih podrški iz prethodnih godina, vansudske nagodbe, nerealizovani zahtjevi iz ranijeg perioda za koje su vršene dodatne provjere, nerealizovani zahtjevi za isplatu/rješenja, pravosnažnim rješenjima donesenim u drugostepenom postupku po žalbama i obustavljenim postupcima do rješavanja sudskog spora	500.000,00
		SVEGA: F	500.000,00
SVEGA: A+B+C+D+E+F			164.000.000,00

OBRASLOŽENJE

I. PRAVNI OSNOV

Članom 28. Zakona o poljoprivredi („Službene novine Federacije BiH“, br. 88/07, 04/10, 27/12, 7/13 i 82/21) propisano je da su mjere novčanih podrški u poljoprivredi poticajna sredstva iz Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine koja obuhvataju poticaje proizvodnji i plaćanja u sklopu mjera strukturne politike.

U skladu sa članom 4. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju („Službene novine Federacije“, br. 42/10 i 99/19), Federalno ministarstvo je pripremlilo Program novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju za 2023. godinu.

Pravni osnov za donošenje Odluke o usvajanju Programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele sredstava „Poticaj za poljoprivredu“ utvrđenih Budžetom Federacije Bosne i Hercegovine za 2023. godinu sadržan je u odredbama čl. 30. Zakona o izvršenju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2023. godinu („Službene novine Federacije BiH“ broj: 6/23) kojim je propisano da će se sredstva utvrđena u Budžetu, s pozicije „Poticaj za poljoprivredu“ koristiti prema Programu koji donosi Vlada Federacije BiH.

II. CILJEVI PROGRAMA

Predviđene mjere u Programu novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju za 2023. godinu trebaju doprinijeti ispunjavanju slijedećih ciljeva:

- a) unapređenje poljoprivredne proizvodnje i povećanje obima korištenja poljoprivrednog zemljišta s ciljem jačanja konkurentnosti na domaćem i inostranom tržištu;
- b) povećanje ponude domaćim poljoprivrednim proizvodima uz poboljšanje kvaliteta zdravstvene i higijenske ispravnosti proizvoda u skladu sa zahtjevima potrošača;
- c) osiguranje stabilnog poljoprivrednog dohotka i omogućavanje adekvatnog životnog standarda poljoprivrednih proizvođača;
- d) smanjenje negativnih posljedica klimatskih promjena i drugih uticaja na poljoprivrednu proizvodnju
- e) postepena harmonizacija i integracija sektora poljoprivrede u EU i globalno tržište.

III. SVRHA PROGRAMA

Svrha ovog Programa je da se zadrže prioritne mjere novčanih podrški iz dodatka II Zakona o novčanim podrškama u okvirima raspoloživog budžeta, kako bi osigurali njihovu kontinuiranu isplatu u toku 2023. godine.

IV. RAZLOZI ZA DONOŠENJE

Prilikom izrade Programa podrški za 2023. godinu nastavilo se sa podrškama u okviru mjera poticanja proizvodnje i plaćanja u sklopu mjera strukturne politike, što je u skladu sa Zakonom o novčanim podrškama.

Sredstva odobrena Budžetom Federacije BiH za 2023. godinu Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva za poticaj poljoprivredi iznosi 164 miliona konvertibilnih maraka, što je više za 58 miliona konvertibilnih maraka od prošlogodišnjeg budžeta. Očekuje se da će osigurani nivo sredstava u uslovima rasta inflacije, poremećaja na tržištu cijena i dostupnosti poljoprivredno-prehrambenih proizvoda, poskupljenja repromaterijala u proizvodnji (energenti, sjeme, mineralno đubrivo, zaštitna sredstava, gorivo i sl.), omogućiti prije svega očuvanju dostignutog nivoa poljoprivredne proizvodnje u Federaciji Bosne i Hercegovine, ali također uz povećanje novčane podrške po modelu poticaja proizvodnji, uz dodatak podrške za navedeni repromaterijal u okviru biljne proizvodnje, zatim mjere kroz model ruralnog razvoja i model ostalih vrsta podrški doprinjet će povećanju zasijanih zemljišnih površina i proizvodnje poljoprivredno-prehrambenih proizvoda sa većom dodanom vrijednosti u Federaciji BiH, kao i povećanju tehnološkog nivoa farmi i osavremenjavanju poljoprivrednih gazdinstava, te uslova života u ruralnim područjima Federacije BiH.

Poštujući propisane postupke provođenja javne rasprave i uključivanja zainteresovane javnosti u proces pripreme propisa u skladu sa Uredbom o pravilima za učešće zainteresovane javnosti u postupku pripreme federalnih pravnih propisa i drugih akata („Službene novine Federacije BiH“ broj:51/12), održane su javne konsultacije sa zainteresovanim javnosti, predstavnicima udruženja poljoprivrednika u Federaciji BiH, zadruga, pravnih lica i obrta iz poljoprivredno-prehrambenog sektora i poljoprivrednim proizvođačima.

Na navedenim sastancima je bilo različitih prijedloga i sugestija, a većina njih se odnosila na potrebu drastičnog povećanje novčane podrške po modelu poticaja proizvodnji (30%, 40%, 50%, 65%, a za neke mjere i 100% povećanje), ističući da je došlo do jako velikih oscilacija i povećanja cijena repromaterijala (energenata, sjemena, mineralnog đubriva, zaštitnih sredstava, goriva) koji su ključni imputi u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, čija je cijena značajno rasla (npr. mineralno đubrivo), a njihov nedostatak u jesenjoj sjetvi i nemogućnost dohrane usjeva u proljeće uticat će na smanjenje prinosa i kvaliteta poljoprivrednih proizvoda, što će dovesti poljoprivredne

proizvođače u veoma tešku situaciju. Također su istakli niske otkupne cijene poljoprivrednih proizvoda prilikom otkupa od strane otkuplivača/prerađivača, što dodatno otežava njihovo poslovanje i održivost poljoprivrednih gazdinstava u takvim otežanim uslovima privređivanja. Nadalje su istakli da je ovo ključna godina, moglo bi se reći presudna za opstanak poljoprivrednih proizvođača, uz sve veći trend odlaska stanovništva iz naše zemlje, ističu da ukoliko se značajano ne poveća novčana podrška za proizvodnje po modelu poticaja proizvodnji, uvede podrška za sufinansiranje repromaterijala u biljnoj proizvodnji, veća podrška (procenat grant sredstava do 40% za industriju i do 50% za poljoprivredu) za mjere po modelu ruralnog razvoja i podrška kroz mjere ostalih vrsta podrški, zasigurno bi moglo doći do odustajanja velikog broja poljoprivrednih proizvođača od bavljenja poljoprivrednom proizvodnjom, time i do zatvaranja velikog broja gazdinstava.

Uzimajući u obzir stanje u sektoru poljoprivrede prouzrokovanog poremećajem tržišta poljoprivredno-prehrambenih proizvoda, poskupljenja repromaterijala u proizvodnji (energije, mineralnog đubriva, sjemena, zaštitnih sredstava, goriva i sl.) kao i mišljenja, prijedloge i sugestije poljoprivrednih proizvođača, udruženja poljoprivrednika i drugih zainteresiranih strana, te imajući u vidu značajno povećanje sredstava u budžetu Federacije BiH za poticaj poljoprivredi i ruralnom razvoju za 2023. godinu, izvršene su detaljne analize i u vezi s tim predloženo je povećanje podrške za mjere po modelu poticaja proizvodnji (biljna i animalna proizvodnja) u visini od 20% po jedinici mjere u odnosu na prošlogodišnju podršku, kao i podršku za biljnu proizvodnju po hektaru kroz Dodatak Programu u iznosu od 200 KM/ha zasijane poljoprivredne površine za sjeme, mineralno đubrivo, zaštitna sredstva i gorivo. Sredstva iz Dodatka Programu za mjere u biljnoj proizvodnji po hektaru će se isplaćivati poljoprivrednim proizvođačima koji ostvare pravo na novčanu podršku za redovnu poljoprivrednu proizvodnju u okviru biljne proizvodnje iz Programa podrške za 2023. godinu.

Uvedena je i nova mjera u modelu poticaja proizvodnji (animalna proizvodnja), koja se odnosi na podršku za mliječne krave u sistemu otkupa mlijeka, a koja predstavlja obvezu prelaska na podrške po grlu i hektaru, što je jedna od obaveza usklađivanja poljoprivredne politike naše zemlje sa zajedničkom poljoprivrednom politikom EU.

U cilju osiguranja dostignutog nivoa poljoprivredne proizvodnje, kao i stvaranja pretpostavki njenog povećanja, te osiguranja što većeg tehničko-tehnološkog nivoa gazdinstava, shodno naprijed navedenom povećanju podrške po jedinici proizvodnje i dodatne podrške po hektaru kroz dodatak programu, uvođenjem nove mjere u Program, uvećan je ukupan iznos sredstava novčane podrške za model poticaja proizvodnji na 115.730.000,00 KM, od čega je za biljnu proizvodnju 26.535.000,00 KM a za animalnu proizvodnju 89.195.000,00 KM.

U cilju povećanja konkurentnosti poljoprivredno-prehrambene proizvodnje i gazdinstava u poljoprivredi i ruralnom razvoju nastavljana je podrška kroz model ruralnog razvoja i ostalih vrsta podrški.

Raspoloživi iznos od 48.270.000,00 KM namijenjen je strukturnim mjerama i raspoređen je na način da je za mjere ruralnog razvoja planirano 35.820.000,00 KM, za model ostalih vrsta podrški 11.950.000,00 KM i 500.000,00 KM za sudske presude,

vansudske nagodbe, nerealizovane zahtjeve iz ranijeg perioda za koje su vršene dodatne provjere.

U skladu sa članom 18. Zakona o novčanim podrškama model ruralnog razvoja ima za cilj sveobuhvatan ekonomski, socijalni i kulturni napredak stanovništva u ruralnih područja Federacije BiH, uz uvažavanje principa održivog razvoja.

Novčane podrške za ruralni razvoj usmjerene su u mjere za povećanje konkurentnosti, i mjere za zaštitu ruralnog okoliša.

U okviru mjera za povećanje konkurentnosti koje su ključne za opstanak i razvoj poljoprivrednih gazdinstava predviđeno je izdvajanje 18.500.000,00 KM za mjere potpore investicijama u poljoprivredne strojeve i priključne uređaje, opremu za biljnu i stočarsku proizvodnju, nabavku rasplodne stoke, izgradnji, proširenju i opremanju objekata u funkciji poljoprivredne proizvodnje, legalizaciji građevinskih objekata i ispunjavanju okolišnih standarda, podizanju višegodišnjih nasada iz čega će biti finansirano do 50% iznosa prihvatljivih troškova investicije. Pored toga za mlade poljoprivrednike i žene nositelje PPG ili vlasnike obrta ostvaruje se dodatna potpora od 5%.

U okviru mjere potpore prvom stepenu prerade izdvojena su sredstva u iznosu od 13.700.000,00 KM, a visina podrške je do 40% prihvatljivih troškova ulaganja.

Istovrsni projekti predmet su finansiranja putem kreditne linije Razvojne banke Federacije BiH u čemu Federalno ministarstvo poljoprivrede učestvuje svojim grantom od 3.500.000,00 KM, iz čega će biti finansirano do 35 % iznosa prihvatljivih troškova investicije u biljnu proizvodnju, stočarstvo ili ribarstvo, odnosno 35% iznosa prihvatljivih troškova u slučaju investicije u prvi stepen njihove prerade.

Za mjere zaštite ruralnog okoliša izdvojeno je 120.000 KM koje se realizuju kroz podršku certifikaciji organske proizvodnje čime se osigurava primjena proizvodnih tehnologija sa smanjenom upotrebom pesticida i gnojiva, čime štitimo okoliš a istovremeno osiguravamo zdrave i prirodne proizvode za prehranu stanovništva.

U okviru modela ostalih vrsta podrški izdvojen je iznos od 11.950.000 KM, a predviđena je podrška za sufinansiranje osiguranja od šteta u poljoprivredi, sufinansiranje organizovana stručnih skupova, kongresa, simpozija, seminara i sajmovi, odnosno sufinansiranje izlaganja na sajmovima.

Pored toga u okviru mjera od interesa za Federaciju BiH predviđeno i sufinansiranje opremanja laboratorija i veterinarskih organizacija. Kao novost u odnosu na prethodni Program podrške uvedeno je financiranje obaveza Federacije Bosne i Hercegovine po osnovu Projekta razvoja ruralni poduzeća i poljoprivrede READP: IFAD Loan NO 2000002300. Radi se o međunarodnom kreditu u okviru kojega Vlada Federacije ima obvezu plaćanja troškova PDV-a i doprinosa. Do sada je to vršeno iz Proračuna Federalnog ministarstva finansija, dok je Zaključkom Vlade Federacije BiH V.broj: 1894/2022 od 29.12.2022. godine za navedeno zaduženo Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

Pored toga podrške su namijenjene za sufinansiranje organizovanje poljoprivrednika bilo kroz podršku nabavci kancelarijske opreme i namještaja, plaćanju troškova zadružne

revizije, odnosno sufinansiranju aktivnosti poljoprivrednih zadruga i privrednih društava za povezivanje ponude porodičnih poljoprivrednih gazdinstava i obrta sa područja Federacije BiH. Potpora se dodjeljuje za izvršeni otkup i isplatu primarnih poljoprivrednih proizvoda porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima i obrtima, s ciljem njihove prodaje, prerade ili izvoza.

Mjere ostale podrške obuhvaćaju i sufinansiranje uvođenja različitih EU i međunarodnih standarda kvaliteta kojima se povećava tržišni položaj domaćih poljoprivrednih proizvoda i proizvoda prvog stupnja njihove prerade.

Jedan od zahtjeva poljoprivrednih udruženja i zadruga bio je i uvođenje mjere za sufinansiranje izvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda proizvedenih i/ili otkupljenih na području Federacije BiH, a koji su izvezeni iz naše zemlje.

Podrška različitim programima pokretanja proizvodnje, poticanja jesenje sjetve i slične mjere koje nisu obuhvaćene ostalim modelima, te mjere zemljišne politike uvedena je nova mjera kroz podršku programu pokretanja proizvodnje sufinansiranjem START paketa za zasnivanje proizvodnje putem Jedinice za koordinaciju projekata (PCU). Navedena jedinica će u skladu sa vrlo strogom IFAD procedurom dodjeljivati pakete pomoći malim poljoprivrednim gazdinstvima putem LEADER-a (poduzeća i zadruga koje organiziraju proizvodnju i otkup) u obliku opreme i repromaterijala neophodnih za pokretanje proizvodnje, čime će biti realizovan Amandman na Budžet Federacije BiH broj: XXXVIII usvojen u iznosu od 4.000.0000,00 KM.

V. USKLAĐENOST

U pogledu usklađenosti sa pravnim naslijeđem Europske unije (*acquis*), predmetna oblast pravnog propisa - Programa novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju, regulisana je kroz „Nacionalni propis“.

VI. FINANSIJSKA SREDSTVA

Za realizaciju ove Odluke, odnosno Programa, Budžetom Federacije BiH, Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva predviđena su sredstva u ukupnom iznosu od 164.000.000,00 KM.